

แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม
DEVELOPMENTAL GUIDELINES FOR GUIDANCE PERFORMANCE
OF THAMAKAVITTHAYAKOM SCHOOL

สุธิตา โต้งตัง¹ วรกาญจน์ สุขสดเขียว²

Received : April 25, 2026

Revised : May 3, 2026

Accepted : June 22, 2026

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อทราบ 1) การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม 2) แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม กลุ่มตัวอย่าง คือ ข้าราชการครูโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จำนวนทั้งสิ้น 80 คน และผู้ให้ข้อมูลในการสัมภาษณ์ จำนวนทั้งสิ้น 5 คน ประกอบด้วย ผู้อำนวยการโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จำนวน 2 คน และครูแนะแนวโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จำนวน 2 คน เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยมี 2 ประเภท คือ แบบสอบถามความคิดเห็นและแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ความถี่ ร้อยละ มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและมีการวิเคราะห์เนื้อหาจากแบบสัมภาษณ์ ผลการวิจัยพบว่า

1. การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และรายด้านอยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบริการสำรวจข้อมูลเป็นรายบุคคล ด้านบริการให้คำปรึกษา ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล ด้านบริการติดตามและประเมินผล และด้านบริการสนเทศ

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม มีดังนี้ 1) ผู้บริหารและครูควรร่วมกันพัฒนาระบบการจัดเก็บและบริหารจัดการข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้มีความเป็นระบบและเป็นมาตรฐานเดียวกัน 2) ผู้บริหารและครูควรร่วมกันพัฒนาแหล่งข้อมูลและระบบสารสนเทศทางการแนะแนว ให้มีความหลากหลาย ทันสมัย และเข้าถึงได้สะดวก 3) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูแนะแนวและผู้ให้คำปรึกษาได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะด้านการให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง 4) ผู้บริหารและครูควรร่วมกันนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลมาวิเคราะห์ศักยภาพ ความถนัด และความสนใจของผู้เรียน เพื่อวางแผนส่งเสริม พัฒนา และให้ความช่วยเหลือได้อย่างเหมาะสม 5) ผู้บริหารและครูควรร่วมกันพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวให้มีความต่อเนื่องและเป็นระบบ และ 6) ผู้บริหารและครูควรร่วมกันลดความเหลื่อมล้ำด้านการเข้าถึงเทคโนโลยีและบริการแนะแนว

คำสำคัญ : การดำเนินงานแนะแนว, โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม

¹ นักศึกษาปริญญาศึกษาศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

² อาจารย์ที่ปรึกษา อาจารย์ ดร. สาขาวิชาการบริหารการศึกษา คณะศึกษาศาสตร์ มหาวิทยาลัยศิลปากร

Abstract

The purposes of this independent study were to determine: 1) Guidance Operations of Thamakavittthayakom School 2) Guidelines for Developing Guidance Operations of Thamakavittthayakom School. The sample consisted of 80 school teachers from Thamakavittthayakom School. Additionally, 5 key informants participated in the interviews, comprising 1 school director, 2 deputy directors, and 2 guidance counselors from Thamakavittthayakom School. The research instruments included two types: an opinionnaire and semi-structured interview. The statistical analysis were frequency, percentage, arithmetic mean, and standard deviation, while content analysis was employed for the interview data. The research findings were as follows:

1. Overall, the guidance operations of Thamakavittthayakom School were at a high level. When considering each aspect individually, every dimension was also rated at a high level. Ranking the arithmetic means from highest to lowest, the aspects were ordered as follows: individual inventory services, counseling services, placement services, follow-up and evaluation services, and information services.

2. The guidelines for developing the guidance operations of Thamakavittthayakom School are as follows: 1) Administrators and teachers should collaborate to develop a standardized, systematic approach for collecting and managing individual student data, 2) Administrators and teachers should jointly develop diverse, up-to-date, and easily accessible guidance resources and information systems, 3) Administrators should encourage guidance counselors and advisors to continuously develop their professional knowledge and counseling skills. 4) Administrators and teachers should collaborate on analyzing individual student data regarding their potential, aptitudes, and interests to effectively plan for appropriate support, development, and assistance. 5) Administrators and teachers should cooperate in establishing a continuous and systematic follow-up and evaluation system for guidance operations. 6) Administrators and teachers should work together to reduce inequalities in access to technology and guidance services.

Keywords : Guidance Operations, Thamakavittthayakom School

บทนำ

ภายใต้บริบทของการเปลี่ยนแปลงทางสังคม เศรษฐกิจ และเทคโนโลยีที่เกิดขึ้นอย่างรวดเร็ว การพัฒนาทรัพยากรมนุษย์จึงเป็นกลไกสำคัญในการขับเคลื่อนประเทศสู่ความมั่นคงและยั่งยืน โดยยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี (พ.ศ. 2561–2580) ได้กำหนดเป้าหมายการพัฒนาคนไทยในทุกช่วงวัยให้เป็นคนดี มีความรู้ความสามารถ มีคุณภาพชีวิตที่ดี และมีทักษะที่จำเป็นในศตวรรษที่ 21 สามารถเรียนรู้และพัฒนาตนเองได้อย่างต่อเนื่องตลอดชีวิต (ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี, 2561) ทั้งนี้ เป้าหมายดังกล่าวสอดคล้องกับพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542 และที่แก้ไขเพิ่มเติม ซึ่งกำหนดให้การจัดการศึกษามุ่งพัฒนาผู้เรียนให้เป็นมนุษย์ที่สมบูรณ์ทั้งด้านร่างกาย จิตใจ สติปัญญา และคุณธรรมจริยธรรม โดยยึดหลักว่าผู้เรียนทุกคนสามารถเรียนรู้และพัฒนาศักยภาพของตนเองได้อย่างเต็มที่ (พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ, 2542) เพื่อขับเคลื่อนเป้าหมายดังกล่าวสู่การปฏิบัติ กระทรวงศึกษาธิการจึงกำหนดนโยบายการศึกษาประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569–2570 โดยมุ่งเน้นการยกระดับคุณภาพการศึกษา การลดความเหลื่อมล้ำทางการศึกษา การสร้างความปลอดภัยในสถานศึกษา และการส่งเสริมการเรียนรู้ตลอดชีวิต (กระทรวงศึกษาธิการ, 2569) ซึ่งสอดคล้องกับนโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐานที่ให้ความสำคัญกับระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการดำเนินงานแนะแนวในสถานศึกษาเพื่อส่งเสริมให้ผู้เรียนสามารถรู้จัก เข้าใจ และพัฒนาตนเองได้อย่างเหมาะสมทั้งด้านการศึกษา อาชีพ และการดำรงชีวิต รวมทั้งสามารถปรับตัวต่อการเปลี่ยนแปลงของสังคมในอนาคตได้อย่างมีประสิทธิภาพ (สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน, 2568)

อย่างไรก็ตาม ในระดับพื้นที่ยังคงปรากฏปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อโอกาสและคุณภาพทางการศึกษา โดยรายงานสถิติจังหวัดกาญจนบุรี ปี พ.ศ. 2567 พบว่ามีนักเรียนระดับมัธยมศึกษาที่ออกกลางคันจำนวน 128 คน และครัวเรือนมีสัดส่วนค่าใช้จ่ายต่อรายได้สูงถึงร้อยละ 86.3 ซึ่งสะท้อนถึงข้อจำกัดทางเศรษฐกิจที่อาจส่งผลกระทบต่อความต่อเนื่องในการศึกษาของผู้เรียน (สำนักงานสถิติจังหวัดกาญจนบุรี, 2567) ด้วยเหตุนี้ จังหวัดกาญจนบุรีจึงได้จัดทำแผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ. 2566–2570 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2567) เพื่อพัฒนาคุณภาพและเพิ่มโอกาสทางการศึกษาให้แก่ประชาชนทุกช่วงวัย อันนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพชีวิตและการพัฒนาที่ยั่งยืน (สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี, 2567) โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม ซึ่งเป็นสถานศึกษาขนาดใหญ่พิเศษสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษากาญจนบุรี ได้ดำเนินงานตามนโยบายดังกล่าวผ่านระบบดูแลช่วยเหลือนักเรียนและการจัดบริการแนะแนว 5 ด้าน ได้แก่ บริการสำรวจข้อมูลเป็นรายบุคคล บริการสนเทศ บริการให้คำปรึกษา บริการจัดวางตัวบุคคล และบริการติดตามและประเมินผล โดยบูรณาการการดำเนินงานภายใต้รูปแบบ (TMV)² Model เพื่อส่งเสริมการพัฒนาผู้เรียนอย่างรอบด้านและป้องกันการหลุดออกจากระบบการศึกษา (โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม, 2568)

จากการสัมภาษณ์ครูแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม พบประเด็นปัญหาที่ส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพการดำเนินงานแนะแนวในหลายด้าน ได้แก่ การจัดเก็บและวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนรายบุคคลยังขาดความเป็นระบบและความต่อเนื่องในการประสานงานระหว่างผู้เกี่ยวข้อง การขาดแคลนสื่อและเทคโนโลยีสารสนเทศที่ทันสมัยสำหรับการให้บริการข้อมูลข่าวสาร ผู้รับผิดชอบงานแนะแนวยังมีข้อจำกัดด้านความรู้และทักษะเฉพาะทางในการให้คำปรึกษา ครูและนักเรียนบางส่วนยังมีความเข้าใจต่อบทบาทของงานแนะแนวไม่ถูกต้อง ตลอดจนการขาดระบบติดตามและประเมินผลหลังการให้บริการแนะแนวอย่างเป็นระบบ ปัญหาดังกล่าวส่งผลกระทบต่อประสิทธิภาพในการส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนตามเป้าหมายของการจัดบริการแนะแนว ด้วยเหตุนี้ ผู้วิจัยจึงมีความสนใจศึกษาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม เพื่อให้ได้ข้อเสนอเชิงพัฒนาที่สอดคล้องกับบริบทของสถานศึกษา สามารถนำไปใช้ในการยกระดับประสิทธิภาพการบริหารจัดการงานแนะแนว และส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมต่อไป

วัตถุประสงค์

1. เพื่อทราบการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม
2. เพื่อทราบแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม

ข้อคำถามของการวิจัย

1. การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม อยู่ในระดับใด
2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม เป็นอย่างไร

สมมติฐานของการวิจัย

1. การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม อยู่ในระดับปานกลาง
2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม เป็นพหุแนวทาง

วิธีการวิจัย

1. ประชากร

ประชากรสำหรับการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จำนวนทั้งสิ้น 96 คน (ไม่รวมผู้บริหาร)

2. กลุ่มตัวอย่าง

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ คือ ข้าราชการครูโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จำนวน 80 คน ได้มาจากการเปิดตารางประมาณการกลุ่มตัวอย่างของเครจซีและมอร์แกน

3. ตัวแปรที่ศึกษา

1. ตัวแปรพื้นฐาน

ตัวแปรพื้นฐานในงานวิจัยนี้เป็นตัวแปรที่ใช้ในการจำแนกและอธิบายถึงสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ซึ่งเป็นข้อมูลพื้นฐานสำคัญของกลุ่มตัวอย่าง ได้แก่ เพศ, อายุ, ระดับการศึกษาสูงสุด และประสบการณ์ในการทำงานตามตำแหน่ง/หน้าที่หลัก

2. ตัวแปรที่ศึกษา

ตัวแปรที่ศึกษา คือ การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม ตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประกอบด้วย 5 บริการสำคัญ ดังนี้ 1) บริการสำรวจข้อมูลเป็นรายบุคคล 2) บริการสนเทศ 3) บริการให้คำปรึกษา 4) บริการจัดวางตัวบุคคล และ 5) บริการติดตามและประเมินผล

4. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้แบ่งออกเป็น 2 ประเภท เพื่อให้ได้ข้อมูลทั้งเชิงปริมาณและเชิงคุณภาพ ดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) แบบสอบถามนี้ถูกใช้สำหรับการเก็บรวบรวมข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่างจำนวน 80 คน และถูกแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ประกอบด้วย เพศ, อายุ, ระดับการศึกษาสูงสุดและประสบการณ์ในการทำงานตามตำแหน่ง/หน้าที่หลัก มีลักษณะเป็นแบบตัวเลือกที่กำหนดคำตอบไว้ให้

ตอนที่ 2 การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างและพัฒนาขึ้นตามแนวคิดของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน โดยมีลักษณะคำถามชนิดจัดลำดับคุณภาพ 5 ระดับ ตามแนวคิดของลิเคิร์ต (Likert's Rating scales)

2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม แบบสัมภาษณ์นี้ใช้ในการสัมภาษณ์ผู้อำนวยการ

โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จำนวน 2 คน และครูแนะแนวโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จำนวน 2 คน เพื่อให้ได้ข้อมูลเชิงลึกสำหรับการกำหนดแนวทางการพัฒนา โดยแบ่งออกเป็น 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ชื่อ – นามสกุล, อายุ, ระดับการศึกษาสูงสุด, ตำแหน่ง/หน้าที่หลัก และประสบการณ์ในการทำงานตามตำแหน่ง/หน้าที่หลัก

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว ซึ่งเป็นข้อคำถามปลายเปิด เพื่อเปิดโอกาสให้ผู้ถูกสัมภาษณ์ได้แสดงความคิดเห็นและให้ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานดังกล่าว

5. การสร้างและพัฒนาเครื่องมือ

ผู้วิจัยดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) และแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) ตามนิยามตัวแปรที่ศึกษา โดยมีขั้นตอนดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire) ผู้วิจัยได้ดำเนินการสร้างและพัฒนาเครื่องมือที่เป็นแบบสอบถามขึ้นตามนิยามตัวแปรที่ศึกษา โดยมีขั้นตอนการดำเนินงาน ดังนี้

ขั้นที่ 1 ศึกษาค้นคว้าหลักการ แนวคิด วรรณกรรมและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการดำเนินงานแนะแนว

ขั้นที่ 2 นำข้อมูลที่ได้จากการศึกษามาประมวลเพื่อกำหนดเป็นโครงสร้างและปรับปรุงเครื่องมือวิจัย โดยปรึกษาและขอคำแนะนำจากอาจารย์ผู้ควบคุมการค้นคว้าอิสระ โดยกำหนดรูปแบบของข้อคำถามและศึกษาวิธีการสร้างเครื่องมือแบบมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

ขั้นที่ 3 การตรวจสอบความตรงของเนื้อหา (Content Validity) ของแบบสอบถาม โดยนำแบบสอบถามที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นให้ผู้ทรงคุณวุฒิ จำนวน 3 ท่าน พิจารณา ความสอดคล้องของข้อคำถามกับนิยามตัวแปรของการวิจัย ด้วยการหาค่าดัชนีความสอดคล้อง โดยใช้เทคนิค IOC (Index of Item Objective Congruence) ซึ่งพิจารณาค่าดัชนีความสอดคล้องที่ 0.50 – 1.00 โดยผู้วิจัยพบว่า ข้อคำถามจากแบบสอบถามทุกข้อมีค่าดัชนีความสอดคล้อง เท่ากับ 1.00

ขั้นที่ 4 นำแบบสอบถามที่ได้ปรับปรุงแก้ไขแล้ว ไปทดลองใช้ (Try out) กับข้าราชการครูโรงเรียนในสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา จำนวน 1 โรงเรียน ที่มีบริบทเดียวกัน จำนวน 30 ฉบับ

ขั้นที่ 5 นำเครื่องมือที่ได้รับ มาหาค่าความเชื่อมั่น (reliability) ของแบบสอบถามตามวิธีของครอนบาค โดยพิจารณาจากค่าสัมประสิทธิ์แอลฟา (α -coefficient) ได้เท่ากับ 0.97

ขั้นที่ 6 ผู้วิจัยนำเครื่องมือฉบับสมบูรณ์ไปใช้เก็บข้อมูลจากกลุ่มตัวอย่าง จำนวน 80 คน

2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)

ขั้นที่ 1 ศึกษาวิธีการจัดทำแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง

ขั้นที่ 2 สร้างแบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) โดยปรึกษาและขอคำแนะนำจากอาจารย์ที่ปรึกษา ประเด็นในการสัมภาษณ์ ได้มาจาก ผลจากแบบสอบถามการดำเนินงานแนะแนว ที่มีค่ามัธยฐานเลขคณิตน้อยที่สุดในแต่ละด้าน ด้านละ 2 ข้อ นำมาเป็นประเด็นคำถาม ซึ่งแบบสัมภาษณ์ประกอบด้วย 2 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 แบบสัมภาษณ์เกี่ยวกับสถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม ได้แก่ ชื่อ – นามสกุล, อายุ, ระดับการศึกษาสูงสุด, ตำแหน่ง/หน้าที่หลัก และประสบการณ์ในการทำงานตามตำแหน่ง/หน้าที่หลัก

ตอนที่ 2 ความคิดเห็นเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนว ซึ่งเป็นข้อคำถามปลายเปิดที่ผู้วิจัยสร้างขึ้นตามกรอบแนวคิดการวิจัย โดยครอบคลุมขอบข่ายการดำเนินงานแนะแนว

5 บริการ ได้แก่ 1) บริการสำรวจข้อมูลเป็นรายบุคคล 2) บริการสนเทศ 3) บริการให้คำปรึกษา 4) บริการจัดวางตัวบุคคล และ 5) บริการติดตามและประเมินผล รวมทั้ง เปิดโอกาสให้ผู้ตอบแบบสอบถามเสนอความคิดเห็นหรือประเด็นอื่น ๆ เพิ่มเติมในข้อที่ 6

ขั้นที่ 3 นำแบบสัมภาษณ์ที่สร้างขึ้นเสนอต่ออาจารย์ที่ปรึกษา เพื่อตรวจสอบความถูกต้องและความครอบคลุมเนื้อหาตามวัตถุประสงค์ เพื่อพิจารณาให้ข้อเสนอแนะ

ขั้นที่ 4 นำแบบสัมภาษณ์ไปสัมภาษณ์ความคิดเห็นจาก ผู้อำนวยการโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จำนวน 2 คน และครูแนะแนวโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จำนวน 2 คน

6. การเก็บรวบรวมข้อมูล

1. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ผ่านภาควิชาการบริหารการศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ออกหนังสือราชการถึงผู้อำนวยการโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม ในการขอความร่วมมือจัดเก็บข้อมูลแบบสอบถามจากข้าราชการครูโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม

2. ผู้วิจัยดำเนินการเตรียมเครื่องมือแบบสอบถามเกี่ยวกับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม

3. ผู้วิจัยดำเนินการจัดเก็บข้อมูลในรูปแบบอิเล็กทรอนิกส์ผ่านระบบ Google Form โดยส่งแบบสอบถามให้แก่กลุ่มตัวอย่าง พร้อมทั้งชี้แจงวัตถุประสงค์ของการวิจัยและระยะเวลา ในการจัดเก็บข้อมูลอย่างชัดเจน เพื่อสร้างความเข้าใจและขอความร่วมมือจากผู้ตอบแบบสอบถาม ให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องและครบถ้วน

4. ผู้วิจัยทำหนังสือถึงคณบดีคณะศึกษาศาสตร์ ผ่านภาควิชาการบริหารการศึกษา เพื่อขอความอนุเคราะห์ออกหนังสือราชการถึงผู้อำนวยการโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จำนวน 1 คน รองผู้อำนวยการโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จำนวน 2 คน และครูแนะแนวโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม จำนวน 2 คน ในการขอเข้าไปสัมภาษณ์ผู้ให้ข้อมูลสำคัญเพื่อรวบรวมข้อมูลประกอบการวิจัยต่อไป

5. ผู้วิจัยดำเนินการเตรียมเครื่องมือการวิจัยโดยใช้การสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview) เพื่อรวบรวมข้อมูลเชิงลึกเกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม

6. ผู้วิจัยดำเนินการเก็บข้อมูลด้วยวิธีการจดบันทึกการสัมภาษณ์ เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ ครบถ้วนและครอบคลุม เกี่ยวกับแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม

7. การวิเคราะห์ข้อมูลและสถิติที่ใช้ในการวิจัย

การวิจัยในครั้งนี้ใช้ผู้บริหารและข้าราชการครูของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม เป็นหน่วยวิเคราะห์ (unit of analysis) โดยผู้วิจัยดำเนินการดังนี้

1. แบบสอบถามความคิดเห็น (Opinionnaire)

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสอบถามความคิดเห็น เมื่อได้รับข้อมูลกลับคืนมาแล้วรวบรวมพิจารณาตรวจสอบความสมบูรณ์ของแบบสอบถามทั้งหมด แล้วนำมาวิเคราะห์ข้อมูลโดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปและสถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ดังนี้

1. การวิเคราะห์สถานภาพทั่วไปของผู้ตอบแบบสอบถาม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ ความถี่ (Frequency) และร้อยละ (Percentage)

2. การวิเคราะห์การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ คือ มัชฌิมเลขคณิต ($\bar{X}$) และ ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน (S.D.) โดยนำค่ามัชฌิมเลขคณิตไปเทียบกับเกณฑ์ในการวิเคราะห์ตามแนวคิดของเบสท์ (John W. Best and James V. Kahn, 2006 : P.310)

2. แบบสัมภาษณ์แบบกึ่งโครงสร้าง (Semi-structured Interview)

การวิเคราะห์ข้อมูลที่ได้จากแบบสัมภาษณ์ เพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาฯ ผู้วิจัยรวบรวมข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา (Content Analysis)

การวิเคราะห์ข้อมูล

1. วัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาฯ โดยภาพรวมและรายด้าน มีผลการวิเคราะห์ดังนี้

ตารางที่ 1 มัชฌิมเลขคณิต ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และระดับการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาฯ โดยภาพรวม ดังที่ปรากฏในตารางที่ 1

n = 80

ด้าน	การดำเนินงานแนะแนว ของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาฯ	$\bar{X}$	S.D.	ระดับ	ลำดับ
1	บริการสำรวจข้อมูลเป็นรายบุคคล	4.47	0.49	มาก	1
2	บริการสนเทศ	4.41	0.55	มาก	5
3	บริการให้คำปรึกษา	4.47	0.57	มาก	2
4	บริการจัดวางตัวบุคคล	4.44	0.59	มาก	3
5	บริการติดตามและประเมินผล	4.43	0.56	มาก	4
รวม		4.44	0.52	มาก	

จากตารางที่ 1 พบว่า การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาฯ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.52) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงลำดับค่ามัชฌิมเลขคณิตจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านบริการสำรวจข้อมูลเป็นรายบุคคล ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.49) ด้านบริการให้คำปรึกษา ($\bar{X} = 4.47$, S.D. = 0.57) ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล ($\bar{X} = 4.44$, S.D. = 0.59) ด้านบริการติดตามและประเมินผล ($\bar{X} = 4.43$, S.D. = 0.56) และด้านบริการสนเทศ ($\bar{X} = 4.41$, S.D. = 0.55) เมื่อพิจารณาส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานพบว่าค่าอยู่ระหว่างที่ 0.49 – 0.59 แสดงว่า มีการกระจายของข้อมูลน้อย หมายความว่า ผู้ตอบแบบสอบถามมีความคิดเห็นสอดคล้องไปในทิศทางเดียวกัน

2. วัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาฯ ผู้วิจัยได้นำผลการวิเคราะห์ข้อมูลของทุกด้านที่มีค่ามัชฌิมเลขคณิตน้อยที่สุดในแต่ละด้านมาเป็นประเด็นคำถามเพื่อหาแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาฯ ซึ่งผลการวิเคราะห์เนื้อหาสามารถสรุปได้ดังนี้

2.1 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาฯ ด้านบริการสำรวจข้อมูลเป็นรายบุคคล มี 4 แนวทาง ดังนี้ 1) ผู้บริหารและครูควรร่วมกันกำหนดรูปแบบการบันทึกข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้เป็นแนวทางเดียวกัน โดยผู้บริหารมีบทบาทในการกำหนดนโยบาย แนวปฏิบัติ และสนับสนุนทรัพยากรที่เกี่ยวข้อง ส่วนครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวมีหน้าที่บันทึกข้อมูลที่จำเป็นให้ครอบคลุมด้านพฤติกรรม การเรียน อารมณ์ สังคม สุขภาพ และเหตุการณ์สำคัญของนักเรียน รวมทั้งร่วมกันกำหนดพฤติกรรมเป้าหมายเพื่อใช้เป็นข้อมูลในการวางแผนส่งเสริมและพัฒนาผู้เรียนอย่างเป็นระบบ 2) ผู้บริหารควรส่งเสริมและกำกับให้เกิดระบบการแลกเปลี่ยนข้อมูลนักเรียนระหว่างครู ขณะที่ครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวควรร่วมกันบันทึก วิเคราะห์ แลกเปลี่ยน และนำข้อมูลนักเรียนไปใช้ในการวางแผนดูแลช่วยเหลือผู้เรียน เพื่อให้การช่วยเหลือมีความต่อเนื่องและครอบคลุมทุกมิติของการพัฒนา 3) ผู้บริหารควรสนับสนุนการพัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียนด้วยเทคโนโลยีดิจิทัล ทั้งด้านอุปกรณ์ และระบบสารสนเทศ ส่วนครูควรนำเครื่องมือดิจิทัลมาใช้ในการบันทึก จัดเก็บ และปรับปรุงข้อมูลนักเรียนอย่างต่อเนื่อง รวมทั้งนำข้อมูลมาเรียบเรียงเป็นลำดับเหตุการณ์เพื่อใช้ในการติดตาม วิเคราะห์ และประเมิน

พัฒนาการของผู้เรียน 4) ครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวควรส่งเสริมให้นักเรียนสะท้อนตนเองผ่านกิจกรรมที่หลากหลาย เช่น การเขียนอัตชีวประวัติ การเขียนจดหมายถึงตนเอง หรือการจัดทำแผนพัฒนาตนเอง โดยผู้บริหารมีบทบาทในการสนับสนุนแนวทางการดำเนินงานและทรัพยากรที่จำเป็น เพื่อให้ นักเรียนได้สำรวจ เข้าใจ และวางแผนพัฒนาตนเองอย่างเหมาะสม

2.2 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม ด้านบริการสนเทศ มี 2 แนวทาง ดังนี้ 1) ผู้บริหารควรสนับสนุนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และศูนย์สารสนเทศทั้งในรูปแบบออฟไลน์และออนไลน์ พร้อมจัดสรรทรัพยากรที่จำเป็น ขณะที่ครูแนะแนวและครูผู้เกี่ยวข้องควรร่วมกันจัดทำ พัฒนา และปรับปรุงข้อมูลด้านการศึกษา อาชีพ และการดำเนินชีวิตให้มีความทันสมัย ถูกต้อง และเข้าถึงได้ง่าย เพื่อให้ นักเรียนสามารถใช้ประโยชน์ในการวางแผนการศึกษาและอาชีพ 2) ครูควรจัดกิจกรรมส่งเสริมการเรียนรู้ด้วยตนเองและการรู้เท่าทันสื่อ เพื่อให้ นักเรียนสามารถค้นหา วิเคราะห์ และประเมินความน่าเชื่อถือของข้อมูลได้อย่างเหมาะสม โดยผู้บริหารควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมและพัฒนาศักยภาพครูในการดำเนินงานดังกล่าว

2.3 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม ด้านบริการให้คำปรึกษา มี 3 แนวทาง ดังนี้ 1) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูแนะแนวและผู้ให้คำปรึกษาได้รับการพัฒนาความรู้ และทักษะอย่างต่อเนื่อง ทั้งด้านทฤษฎี เทคนิค และขั้นตอนการให้คำปรึกษา รวมถึงการฝึกอบรม การนิเทศ การประเมินผล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ เพื่อให้การให้คำปรึกษามีคุณภาพและช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 2) ผู้บริหารควรจัดให้มีการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ระหว่างครูแนะแนว เพื่อฝึกทักษะและพัฒนาประสบการณ์ร่วมกันพร้อมทั้งสนับสนุนเครือข่ายจากภายนอก เช่น ผู้เชี่ยวชาญหรือนักจิตวิทยา เพื่อให้คำแนะนำในกรณีที่มีความซับซ้อนและเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียน 3) ผู้บริหารควรสนับสนุนการจัดทำระบบฐานข้อมูลการให้คำปรึกษาที่มีความปลอดภัย รวมทั้งกำหนดมาตรการคุ้มครองข้อมูลส่วนบุคคล ขณะที่ครูแนะแนวควรบันทึกข้อมูลการให้คำปรึกษาอย่างเป็นระบบ ติดตามผลการช่วยเหลือ และนำข้อมูลไปใช้ในการวางแผนดูแลนักเรียน โดยเฉพาะนักเรียนกลุ่มเสี่ยง

2.4 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล มี 2 แนวทาง ดังนี้ 1) ครูแนะแนวและครูที่ปรึกษาควรร่วมกันวิเคราะห์ข้อมูลนักเรียนรายบุคคลอย่างเป็นระบบ โดยเฉพาะด้านฐานะทางเศรษฐกิจ สภาพครอบครัว ภาระค่าใช้จ่าย และปัจจัยเสี่ยงทางการศึกษา ร่วมกับข้อมูลจากการเยี่ยมบ้านและการคัดกรอง เพื่อใช้ประกอบการพิจารณา อย่างแม่นยำ เพื่อใช้ประกอบการตัดสินใจในการให้ความช่วยเหลือหรือจัดสรรโอกาสทางการศึกษาให้เหมาะสมกับผู้เรียนแต่ละคน 2) ครูแนะแนวและครูที่ปรึกษาควรศึกษาข้อมูลนักเรียนรายบุคคลอย่างรอบด้านและนำผลการวิเคราะห์ไปใช้ในการออกแบบกิจกรรมการเรียนรู้ กิจกรรมพัฒนาผู้เรียน และกิจกรรมเตรียมความพร้อมด้านอาชีพ โดยอาศัยความร่วมมือระหว่างครู ผู้ปกครอง และเครือข่ายภายนอก เพื่อช่วยพัฒนานักเรียนได้อย่างเหมาะสมและเตรียมความพร้อมสู่การศึกษาต่อหรือการทำงาน

2.5 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม ด้านบริการติดตามและประเมินผล มี 2 แนวทาง ดังนี้ 1) ผู้บริหารควรส่งเสริมการสร้างเครือข่ายศิษย์เก่าและพัฒนาช่องทางการสื่อสารที่มีประสิทธิภาพ ส่วนครูแนะแนวควรดำเนินการติดตามข้อมูลศิษย์เก่า ประสานความร่วมมือและนำประสบการณ์ของศิษย์เก่ามาใช้เป็นส่วนหนึ่งของกิจกรรมแนะแนว เพื่อส่งเสริมการเรียนรู้และการวางแผนอาชีพของนักเรียน 2) ผู้บริหารควรสนับสนุนการนำเทคโนโลยีมาใช้ในการติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแนะแนว รวมทั้งจัดให้มีระบบฐานข้อมูลที่เหมาะสม และครูควรใช้เครื่องมือดิจิทัลในการรวบรวม วิเคราะห์ และสรุปผลข้อมูล เพื่อนำสารสนเทศที่ได้ไปใช้ในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวอย่างต่อเนื่อง

2.6 แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม ในด้านอื่น ๆ มีแนวทางการพัฒนาเพิ่มเติมจำนวน 1 แนวทาง ดังนี้ 1) ผู้บริหารควรให้ความสำคัญกับการลดความเหลื่อมล้ำด้าน

การเข้าถึงเทคโนโลยี โดยสนับสนุนอุปกรณ์ งบประมาณ และมาตรการช่วยเหลือที่เหมาะสม ส่วนครูควรสำรวจคัดกรองและติดตามนักเรียนที่มีข้อจำกัดด้านการเข้าถึงเทคโนโลยี เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนสามารถเข้าถึงบริการแนะแนวในรูปแบบดิจิทัลได้อย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

สรุปผลการวิจัย

1. การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เมื่อพิจารณารายด้านพบว่า อยู่ในระดับมากทุกด้าน โดยเรียงค่ามัธยฐานเลขคณิตจากมากไปหาน้อย ดังนี้ ด้านบริการสำรวจข้อมูล เป็นรายบุคคล ด้านบริการให้คำปรึกษา ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล ด้านบริการติดตามและประเมินผล และด้านบริการสนเทศ

2. แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม มีดังนี้ 1) ผู้บริหารและครูควรร่วมกันพัฒนาระบบการจัดเก็บและบริหารจัดการข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้มีความเป็นระบบและเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยรวบรวมข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านการเรียน พฤติกรรม อารมณ์ สังคม และสุขภาพ พร้อมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูที่เกี่ยวข้องในการบันทึก วิเคราะห์ และใช้ข้อมูลร่วมกัน รวมถึงนำเทคโนโลยีดิจิทัลมาสนับสนุนการจัดเก็บและติดตามข้อมูลอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการส่งเสริมให้นักเรียนได้สำรวจและสะท้อนตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องรอบด้านและสามารถนำไปใช้ในการวางแผนส่งเสริม พัฒนาและช่วยเหลือผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล 2) ผู้บริหารและครูควรร่วมกันพัฒนาแหล่งข้อมูลและระบบสารสนเทศทางการแนะแนวให้มีความหลากหลาย ทันสมัย และเข้าถึงได้สะดวก โดยครอบคลุมข้อมูลด้านการศึกษา อาชีพ และการดำเนินชีวิตที่จำเป็นต่อการตัดสินใจของผู้เรียน พร้อมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในการสืบค้น คัดกรอง วิเคราะห์ และใช้ข้อมูลอย่างรู้เท่าทัน เพื่อให้สามารถนำสารสนเทศที่ได้รับไปใช้ในการวางแผน การศึกษา การเลือกเส้นทางอาชีพ และการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง 3) ผู้บริหารควรส่งเสริมให้ครูแนะแนวและผู้ให้คำปรึกษาได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะด้านการให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง ผ่านการอบรม การนิเทศ การประเมินผล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน รวมทั้งสนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานภายนอก เช่น นักจิตวิทยา เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยเฉพาะกรณีที่มีความซับซ้อน ควบคู่กับการพัฒนาระบบบันทึกและติดตามข้อมูลการให้คำปรึกษาที่เป็นระบบ มีความปลอดภัยและสามารถติดตามช่วยเหลือนักเรียนได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ 4) ผู้บริหารและครูควรร่วมกันนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลมาใช้ในการวิเคราะห์ศักยภาพ ความถนัด ความสนใจ และบริบทแวดล้อมของผู้เรียนอย่างรอบด้าน เพื่อประกอบการวางแผนส่งเสริม สนับสนุน และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม นำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างเต็มตามความสามารถ 5) ผู้บริหารและครูควรร่วมกันพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวให้มีความต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการรวบรวม จัดเก็บ และวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับศิษย์เก่าและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการติดตามผลการพัฒนาผู้เรียน ข้อมูลที่ได้ควรถูกนำมาใช้ในการประเมินผล ปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม และ 6) ผู้บริหารและครูควรร่วมกันลดความเหลื่อมล้ำด้านการเข้าถึงเทคโนโลยีและบริการแนะแนว โดยสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นและติดตามช่วยเหลือนักเรียนที่มีข้อจำกัด เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสาร และบริการแนะแนวอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม

อภิปรายผลการวิจัย

1. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 1 พบว่า การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคมโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ซึ่งไม่สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่าอยู่ในระดับปานกลาง ทั้งนี้เนื่องจากโรงเรียนมีการดำเนินงานแนะแนวอย่างเป็นระบบและต่อเนื่อง ประกอบกับบริบททางการศึกษาในปัจจุบันมุ่งเน้นการพัฒนา

ผู้เรียนแบบองค์รวม ทั้งด้านวิชาการ อาชีพ และทักษะชีวิต ส่งผลให้โรงเรียนยกระดับการดำเนินงานแนะแนวให้มีความเข้มแข็งและมีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น โดยโรงเรียนมีการดำเนินงานแนะแนวที่ครอบคลุมทุกมิติไม่ว่าจะเป็นการสำรวจข้อมูลนักเรียนเป็นรายบุคคล การบริการสนเทศ การให้คำปรึกษา การจัดวางตัวบุคคล การติดตามและประเมินผล และมุ่งเน้นการพัฒนาผู้เรียนอย่างแท้จริงซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อนรรฆ ตปนิย์ และ นุชนรา รัตนศิริประภา (2562, น.138-139) ได้ทำการวิจัยเรื่อง “การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย 2 หลวงพ่อเงินอนุสรณ์” ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย 2 หลวงพ่อเงินอนุสรณ์ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ทั้งนี้ยังสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกรียงไกร นครพงศ์ (2565, น.1-2) ซึ่งได้ทำการศึกษา “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง” ผลการวิจัยพบว่า การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง โดยภาพรวมอยู่ในระดับมากเช่นเดียวกัน

2. ผลจากการวิจัยวัตถุประสงค์ข้อที่ 2 พบว่า แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม สอดคล้องกับสมมติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้ว่าเป็นพหุแนวทาง โดยแยกเป็นรายด้าน ดังนี้ 1) ด้านบริการสำรวจข้อมูลเป็นรายบุคคล มีแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวโดยผู้บริหารและครูโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคมควรร่วมกันพัฒนาระบบการจัดเก็บและบริหารจัดการข้อมูลนักเรียนรายบุคคลให้มีความเป็นระบบและเป็นมาตรฐานเดียวกัน โดยรวบรวมข้อมูลที่สำคัญและจำเป็นต่อการพัฒนาผู้เรียน ทั้งด้านการเรียน พฤติกรรม อารมณ์ สังคม และสุขภาพ พร้อมทั้งส่งเสริมการมีส่วนร่วมของครูที่เกี่ยวข้องในการบันทึก วิเคราะห์ และใช้ข้อมูลร่วมกัน รวมถึงนำเทคโนโลยีดิจิทัล มาสนับสนุนการจัดเก็บและติดตามข้อมูลอย่างต่อเนื่อง ควบคู่กับการส่งเสริมให้นักเรียนได้สำรวจและสะท้อนตนเอง เพื่อให้ได้ข้อมูลที่ถูกต้องรอบด้านและสามารถนำไปใช้ในการวางแผนส่งเสริม พัฒนา และช่วยเหลือผู้เรียนได้อย่างเหมาะสมกับความแตกต่างระหว่างบุคคล ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ เกศรา น้อยคิ่ง และดนิตา ดวงวิไล (2560, น.129) พบแนวทางที่มุ่งพัฒนากระบวนการดำเนินงานแนะแนวให้เป็นระบบและสามารถนำไปใช้ได้จริงในสถานศึกษา ซึ่งการมีระบบข้อมูลนักเรียนรายบุคคลที่ถูกต้อง ครบถ้วน และเป็นปัจจุบัน ถือเป็นพื้นฐานสำคัญของการบริหารงานแนะแนวในทุกด้าน ช่วยให้สถานศึกษาสามารถวางแผน ส่งเสริม ป้องกัน และแก้ไขปัญหาของผู้เรียนได้อย่างตรงตามสภาพความต้องการและความแตกต่างระหว่างบุคคล อันจะนำไปสู่การพัฒนาคุณภาพผู้เรียนและประสิทธิผลของงานแนะแนวโดยรวม 2) ด้านบริการสนเทศ มีแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวโดยผู้บริหารและครูโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคมควรร่วมกันพัฒนาแหล่งข้อมูลและระบบสารสนเทศทางงานแนะแนวให้มีความหลากหลาย ทันสมัย และเข้าถึงได้สะดวก โดยครอบคลุมข้อมูลด้านการศึกษา อาชีพ และการดำเนินชีวิตที่จำเป็นต่อการตัดสินใจของผู้เรียน พร้อมทั้งส่งเสริมให้นักเรียนมีทักษะในการสืบค้น คัดกรอง วิเคราะห์ และใช้ข้อมูลอย่างรู้เท่าทัน เพื่อให้สามารถนำสารสนเทศที่ได้รับไปใช้ในการวางแผนการศึกษา การเลือกเส้นทางอาชีพ และการดำเนินชีวิตได้อย่างเหมาะสมและสอดคล้องกับศักยภาพของตนเอง ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อาร์ฟาชาและเวลดเมสเกล (2020, น.183) ที่สะท้อนให้เห็นว่า การพัฒนาแหล่งเรียนรู้และศูนย์สารสนเทศที่ทันสมัย เข้าถึงได้ง่าย และมีข้อมูลที่เป็นปัจจุบันทั้งในรูปแบบภายในโรงเรียนและรูปแบบออนไลน์จะช่วยเพิ่มโอกาสให้นักเรียนสามารถเข้าถึงข้อมูลด้านการศึกษา อาชีพ และการดำเนินชีวิตได้สะดวกมากยิ่งขึ้น และสอดคล้องกับงานวิจัยของ ชนาภานต์ นุรัตนันท์ และประกาศิต อาณาภาพแสนยากร (2567, น.57) ที่เสนอให้ใช้สื่อและกิจกรรมที่หลากหลายในการเผยแพร่สารสนเทศแก่ผู้เรียน 3) มีแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวโดยผู้บริหารโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคมควรส่งเสริมให้ครูแนะแนวและผู้ให้คำปรึกษาได้รับการพัฒนาความรู้และทักษะด้านการให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง ผ่านการอบรม การนิเทศ การประเมินผล และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน รวมทั้งสนับสนุนเครือข่ายความร่วมมือกับผู้เชี่ยวชาญหรือหน่วยงานภายนอก เช่น นักจิตวิทยาเพื่อเพิ่มประสิทธิภาพในการดูแลช่วยเหลือนักเรียนโดยเฉพาะกรณีที่มีความซับซ้อน ควบคู่กับการพัฒนาระบบบันทึกและติดตามข้อมูลการให้คำปรึกษาที่เป็นระบบ มีความปลอดภัย และสามารถติดตามช่วยเหลือผู้เรียนได้อย่างต่อเนื่องและมีประสิทธิภาพ ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ อัสรัตน์ (2019, น.1) ที่ชี้ให้เห็นถึงความสำคัญของการพัฒนาศักยภาพผู้ให้คำปรึกษา และ

งานวิจัยของ ซามูเอล คอบบิโน (2025, น.96) ที่พบว่าทำให้คำปรึกษาที่มีคุณภาพช่วยส่งเสริมการปรับตัวทางสังคม และแรงจูงใจทางการเรียนของผู้เรียนได้อย่างมีประสิทธิภาพ 4) ด้านบริการจัดวางตัวบุคคล มีแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวโดยผู้บริหารและครูโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคมควรร่วมกันนำข้อมูลนักเรียนรายบุคคลมาใช้ในการวิเคราะห์ศักยภาพ ความถนัด ความสนใจ และบริบทแวดล้อมของผู้เรียนอย่างรอบด้าน เพื่อประกอบการวางแผนส่งเสริม สนับสนุน และจัดประสบการณ์การเรียนรู้ที่สอดคล้องกับความแตกต่างระหว่างบุคคล รวมทั้งช่วยให้นักเรียนสามารถตัดสินใจเกี่ยวกับการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพได้อย่างเหมาะสม นำไปสู่การพัฒนาศักยภาพของผู้เรียนได้อย่างเต็มตามความสามารถ ทั้งนี้สอดคล้องกับงานวิจัยของ พิพิ ยูนิอาร์ติ (2025, น.149) ที่เน้นการใช้ข้อมูลรายบุคคลและความร่วมมือจากทุกภาคส่วนในการพัฒนาผู้เรียนอย่างเหมาะสมตามความแตกต่างระหว่างบุคคล 5) ด้านบริการติดตามและประเมินผล มีแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวโดยผู้บริหารและครูโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคมควรร่วมกันพัฒนาระบบติดตามและประเมินผลการดำเนินงานแนะแนวให้มีความต่อเนื่องและเป็นระบบ โดยนำเทคโนโลยีสารสนเทศมาใช้ในการรวบรวม จัดเก็บ และวิเคราะห์ข้อมูล ตลอดจนสร้างเครือข่ายความร่วมมือกับศิษย์เก่าและผู้ที่เกี่ยวข้อง เพื่อใช้เป็นแหล่งข้อมูลในการติดตามผลการพัฒนาผู้เรียน ข้อมูลที่ได้ควรถูกนำมาใช้ในการประเมินผล ปรับปรุง และพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น และสามารถตอบสนองต่อความต้องการของผู้เรียนได้อย่างเหมาะสม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ณัฐธิดาพร สายสุด, ไพรวลัย โคตรระตะ และภาณุพงศ์ บุญรัมย์ (2568, น.177) ที่เสนอให้บูรณาการแพลตฟอร์มดิจิทัลในการติดตามและประเมินผล เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพการบริหารงานแนะแนวและการนำข้อมูลไปใช้พัฒนาอย่างต่อเนื่อง และ 6) ด้านอื่น ๆ มีแนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวโดยผู้บริหารและครูโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม ควรร่วมกันลดความเหลื่อมล้ำด้านการเข้าถึงเทคโนโลยีและบริการแนะแนว โดยสนับสนุนทรัพยากรที่จำเป็นและติดตามช่วยเหลือนักเรียนที่มีข้อจำกัด เพื่อให้ผู้เรียนทุกคนได้รับโอกาสในการเข้าถึงข้อมูล ข่าวสารและบริการแนะแนวอย่างทั่วถึงและเท่าเทียม ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ฤทัยรัตน์ เวียงจันทา, จิรศักดิ์ สุรังคพิพรรณและละมุล รอดขวัญ (2567, น. 482) ที่ชี้ให้เห็นว่าความเหลื่อมล้ำด้านเทคโนโลยีส่งผลต่อโอกาสในการเรียนรู้และการเข้าถึงบริการทางการศึกษาของผู้เรียนในยุคดิจิทัล

ข้อเสนอแนะ

ข้อเสนอแนะทั่วไป

เพื่อเป็นประโยชน์ในการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะดังนี้

1. ผู้บริหารควรส่งเสริมให้มีการจัดทำระบบการบันทึกข้อมูลนักเรียนอย่างเป็นระบบ โดยครูที่ปรึกษาและครูแนะแนวควรบันทึกข้อมูลพฤติกรรมและเหตุการณ์สำคัญของนักเรียนอย่างสม่ำเสมอ เพื่อใช้ในการติดตามและช่วยเหลือนักเรียน
2. ผู้บริหารควรสนับสนุนการพัฒนาแหล่งเรียนรู้และศูนย์สารสนเทศให้ทันสมัยและเข้าถึงได้ง่าย โดยครูแนะแนวควรจัดเตรียมและปรับปรุงข้อมูลให้เป็นปัจจุบัน เพื่อส่งเสริมให้นักเรียนสามารถศึกษาค้นคว้าด้วยตนเอง
3. ผู้บริหารควรส่งเสริมการพัฒนาความรู้และทักษะด้านการให้คำปรึกษาของครูแนะแนวและผู้ให้คำปรึกษาอย่างต่อเนื่อง โดยนำหลักการและกระบวนการให้คำปรึกษามาใช้ในการช่วยเหลือนักเรียนอย่างเหมาะสม
4. ผู้บริหารควรสนับสนุนการจัดกิจกรรมพัฒนาศักยภาพและการสอนซ่อมเสริม โดยครูแนะแนวและครูผู้สอนควรใช้ข้อมูลความสามารถ ความถนัด และความสนใจของนักเรียนในการวางแผนพัฒนาเป็นรายบุคคล
5. ผู้บริหารควรส่งเสริมการติดตามข้อมูลศิษย์เก่าอย่างต่อเนื่อง โดยครูแนะแนวควรนำข้อมูลการศึกษาต่อและการประกอบอาชีพของศิษย์เก่ามาใช้ในการแนะแนวนักเรียน

6. ผู้บริหารควรสนับสนุนการเข้าถึงเทคโนโลยีและสื่อการเรียนรู้ที่มีคุณภาพอย่างทั่วถึง โดยครูเป็นผู้ส่งเสริมการใช้เทคโนโลยีในการเรียนรู้ เพื่อลดความเหลื่อมล้ำและเพิ่มโอกาสทางการศึกษาของนักเรียน

ข้อเสนอแนะในการทำวิจัยครั้งต่อไป

จากการศึกษาค้นคว้า ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไปดังนี้

1. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง “แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวในโรงเรียนใกล้เคียงกัน”
2. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง “ความต้องการจำเป็น (Need Assessment) ในการให้บริการแนะแนวของนักเรียนโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม”
3. ควรศึกษาวิจัยเรื่อง “การประเมินโครงการการดำเนินงานแนะแนวตามแนวทางการพัฒนาระบบจัดเก็บข้อมูลนักเรียนของโรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม”

รายการอ้างอิง

- กระทรวงศึกษาธิการ. (2542). พระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พ.ศ. 2542. ราชกิจจานุเบกษา, 19 สิงหาคม 2542
- _____. (2561). ยุทธศาสตร์ชาติ 20 ปี. ราชกิจจานุเบกษา, 13 ตุลาคม 2561
- _____. (2569). นโยบายการศึกษาของกระทรวงศึกษาธิการ ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569-2570. ประกาศ วันที่ 29 เมษายน 2569.
- เกศรา น้อยคง และ ดนิตา ดวงวิไล. (2560). การพัฒนาแนวทางการบริหารงานแนะแนว โรงเรียนในสังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษา เขต 20. วารสารการบริหารและนเทศการศึกษามหาวิทยาลัย มหาสารคาม, 8(1): 129.
- เกรียงไกร นครพงศ์. (2565). แนวทางการพัฒนาการดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนรัตนราษฎร์บำรุง. วารสาร การบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 13(1): 1.
- ชนากานต์ นูริตานนท์ และ ประกาศิต อานูภาพแสนยากร. (2567). สภาพการบริหารงานแนะแนวของโรงเรียน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาศรีสะเกษ ยโสธร. วารสารสมาคมพัฒนาวิชาชีพการบริหาร การศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.), 6(2): 57.
- ณัฐธิดาพร สายสุด, ไพรวลัย โคตรระตะ และ ภาณุพงศ์ บุญรัมย์. (2568). การบริหารงานแนะแนวของสถานศึกษา ในยุคดิจิทัล สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษามัธยมศึกษาอุบลราชธานี อำนาจเจริญ. วารสารสมาคม พัฒนวิชาชีพการบริหารการศึกษาแห่งประเทศไทย (สพบท.), 7(4): 177.
- โรงเรียนท่ามะกาวิทยาคม. (2568). รายงานผลการประเมินตนเองของสถานศึกษา SELF-ASSESSMENT REPORT : SAR.
- ฤทัยรัตน์ เวียงจันทา, จิรศักดิ์ สุรังคพิพรรธน์ และ ละมุล รอดขวัญ. (2567). ความเหลื่อมล้ำทางการศึกษาในยุค ดิจิทัล. วารสารวิชาการและการวิจัยแบบสหวิทยาการ, 4(6): 482.
- สำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน. (2568). ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน เรื่อง นโยบายและจุดเน้นของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569-2570 และนโยบายระยะเร่งด่วน (Quick Win) ประจำปีงบประมาณ พ.ศ. 2569. ประกาศ วันที่ 17 พฤศจิกายน 2568.
- สำนักงานสถิติจังหวัดกาญจนบุรี. (2569). รายงานสถิติจังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ. 2567.
- สำนักงานศึกษาธิการจังหวัดกาญจนบุรี. (2567). แผนพัฒนาการศึกษาจังหวัดกาญจนบุรี พ.ศ. 2566 – 2570 (ฉบับทบทวน พ.ศ. 2567).
- อนรรฆ ตปณีย์ และนุชนรา รัตนศิริระประภา. (2562). การดำเนินงานแนะแนวของโรงเรียนพระปฐมวิทยาลัย 2 หลวงพ่อเงินอนุสรณ์. วารสารการบริหารการศึกษา มหาวิทยาลัยศิลปากร, 10(1): 138-139.
- Arfasa, A. J. and Fisseha Mikrie Weldmeskel. (2020). Practices and challenges of guidance and counseling services in secondary schools. Emerging Science Journal, 4(3): 183.
- Asrat, K. D. (2019). Practice and challenges in provision of guidance and counselling services in secondary schools of South Gondar, Ethiopia. Global Journal of Guidance and Counseling in chools: Current Perspectives 9(1): 001-013.
- Best, J. W. and James V. Kahn. (2006). Research in Education. 10th ed. (Massachusetts: Pearson Education Inc.,

- Cobbina, S. (2025). **The impact of guidance and counselling services on students' social adjustment and academic engagement in senior high schools.** *Convergence Chronicles*, 6(2): 96.
- Krejcie, R. V. and Daryle W. Morgan. (1970). **Determining Sample Size for Research Activities.** *Journal for Educational and Psychological Measurement*.
- Likert, R. (1961). **The Human Organization.** New York: McGraw-Hill.
- Yuniarti, P. (2025). **The management of guidance and counseling teachers in addressing student delinquency at MTs Al-Iman Mukomuko.** *JTL: Journal of Teaching and Learning*, 1(2): 149.